

AQŞIN MƏSİMOV–55 YUBİLEY YARIŞI, 2017 (etüdlər)
AGSHIN MASIMOV–55 JT, 2017 (studies)

SON TƏLTİF / FINAL AWARD

Təşkilatçı / Organizers: Azərbaycan Şahmat Bəstəçiliyi Komissiyası / Azerbaijan Chess Composition Commission.

Yarışın direktoru / Tournament director: Elmar Abdullayev (Şirvan, Azərbaycan).

Hakim / Judge: Aqşin Məsimov (Bakı, Azərbaycan).

Təltifin dərci / Award publication: <http://ulvichess.az/chess-composition>

Aqşin Məsimov 1962-ci il iyulun 1-də Gürcüstanın Bolnisi rayonunun Abdallı kəndində (Borçalı mahalı) dünyaya göz açıb. 1980–85-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetinin kimya fakültəsində təhsil alıb. Ali təhsil aldığı illərdə "Bakı", "Baku", "Kommunist", "Şahmat–Şaxmatı" qəzetlərinin təşkil etdiyi şahmat bəstələrinin qiyabi həlli üzrə müsabiqələrin dəfələrlə qalibi olub. A.Məsimov şahmat həlletməsi üzrə Azərbaycanın 9-cu çempionu, idman ustasıdır (1998).

A.Məsimov şahmat həlletməsi üzrə Azərbaycan çempionatlarında 7 dəfə 2-ci (1993, 1995, 1996, 1997, 1999, 2001, 2002), 8 dəfə 3-cü (1987, 1991, 1994, 2003, 2005, 2006, 2007, 2010) yeri tutub. O həmçinin 1990-cı ildə Gürcüstanın 1-ci çempionatının bürünc mükafatçısı olub.

Şahmat həlletməsi üzrə dünya çempionatlarında Azərbaycanı ilk dəfə məhz Aqşin Məsimov təmsil edib: 5–15 sentyabr 1997-ci il – Pula şəhəri, Xorvatiya. O, 40-cı beynəlxalq konqresdə Azərbaycanı FİDE nəzdində Şahmat Bəstəçiliyi Daimi Komissiyasına 35-ci üzv seçdirib və 1997–2010-cu illər ərzində bu təşkilatda ölkəmizin nümayəndəsi olub. Aqşin Məsimov ölkəmizi həlletmə üzrə dünya çempionatlarında 7 dəfə, Avropa çempionatlarında 4 dəfə, dünya kubokunda

isə 2 dəfə təmsil edib.

Yarışa 13 ölkədən 26 müəllif 33 etüd göndərmişdi / 33 studies from 26 authors 13 countries: **Azərbaycan / Azerbaijan** (Elmar Abdullayev, İlham Aliev, Aydan Hüseynzadə), **ABŞ / USA** (Richard Becker), **Almaniya / Germany** (Martin Minski, Rainer Staudte), **Danimarka / Denmark** (Steffen Slumstrup Nielsen), **Fransa / France** (Daniel Keith), **İtaliya / Italy** (Marco Campioli, Alberto Oggero, Franco Bertoli), **İspaniya / Spain** (Luis Miguel Gonzalez), **Polşa / Poland** (Andrzej Jasik), **Rusiya / Russia** (Pavel Arestov, Vasilij G. Lebedev, Anatoly Skripnik, Aleksandr Zhukov, Valery Kirillov, Valerij Kalashnikov, Aleksandr Stavrietskiy), **Serbiya / Serbia** (Darko Hlebec), **Slovakiya / Slovakia** (Michal Hlinka, Lubos Kekely), **Türkiyə / Turkey** (Bosko Milosesku), **Ukrayna / Ukraine** (Vladislav Tarasiuk, Mikhail Zinar).

Öncə səhvlər, sələf və və iradlarım barədə:

15. Alberto Oggero (İtaliya). Bu, etüd deyil, oyundan bir mövqedir, texniki daşlar çoxdur.

17. Riçard Becker (ABŞ). Müəllif aşağıdakı etüdüün giriş oyununu dəyişib: Riçard Becker, 2-ci xüsusi mükafat, NONA 2008.

26. Rainer Staudte (Almaniya). Çoxsaylı sələfləri var və giriş kobuddur: F.Prokop. 3-4-cü mükafat, Shakhmatny listok 1925; V.De Barbieri – 2-ci fəxri rəy, La Nau 1929.

27. Bosko Milosesku (Türkiyə). Etüd səhvdir / Cook: 8...♙g3! 9.♖g1+ ♙f2 10.♖xg5 a2 11.♖f5+ ♙e2 -+.

29. Aleksandr Stavrietski (Rusiya). Etüd səhvdir / Cook: 1.♖xd2! ♖xd2 2.♙xf6 ♙g2+ 3.♗xg2! ♖d1+ 4.♗e1 ♖xe1+ 5.♙g2 ♖xe4 (TB7) 6.♙g3! (6.♙f3!; 6.♙d4+!; 6.♗e3!) uduş.

32. Aydan Hüseynzadə (Qəbələ, Azərbaycan). Etüd səhvdir / Cook: 2...♖dd4! 3.♙a6 ♖xe6+ 4.dxe6 ♖d6+ 5.♙b7 ♖xe6 -+.

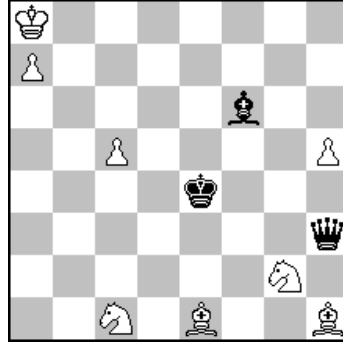
Aqşin Məsimov: İlk növbədə AŞF Bəstəçilik Komissiyasına yubiley yarışımın təşkilinə görə öz minnətdarlığımı bildiriəm! 55 illik yubileyimlə əlaqədar təşkil edilən etüdlərin tərtibi üzrə beynəlxalq yarışa 13 ölkədən 26 bəstəçinin 33 etüdü daxil olmuşdur ki, onlardan da 15-ni qiymətləndirmək qərarına gəldim. Əlbəttə, obyektivliyi qorumaq naminə yarışın direktoru Elmar Abdullayev etüdləri mənə müəlliflərin adları göstərilmədən göndərmişdi. Mən yarışa göndərilən etüdlərə yalnız etüd tərtibçisi nöqtəyi-nəzərincə deyil, şahmatçı və həllçi kimi də yanaşdım.

Fərəhlidir ki, iştirakçılar arasında dünyanın çox məşhur isimləri ilə yanaşı, tanınmayan etüd tərtibçiləri də var idi. Mən onların hamısına təşəkkürümü bildirir və yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıram. Beləliklə, qaliblərlə tanış olun...

24. Pavel Arestov (Rusiya) və Daniel Keith (Fransa)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017

1-ci mükafat / 1st prize

Uduş (+)

8+3

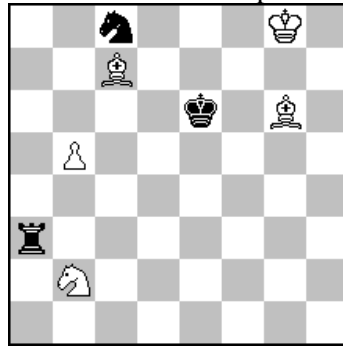
24. Pavel Arestov (Rusiya) və Daniel Keith (Fransa). 1-ci mükafat / 1st prize.

Tanınmış Rusiya və Fransa təmsilçilərinin bu orijinal etüdü ibrətamizdir! **1. ♖h4+** [h1–a8 xəttinin açılması. 1. ♗f4+? ♜xf4 2. ♜b8 ♞d7!= (2... ♙e5+? 3. ♜b7 ♞d7+ 4. ♜a6 ♞e6+ 5. ♜a5+-) 3. ♗d3+ ♞xd3 4. a8 ♞ ♞b1+ 5. ♜c7 ♞xe1 və heç-heçə qaçılmazdır; 1. ♜b8? ♙e5+! 2. ♜b7 ♞d7+ və ağlar hətta uduzur: -+] **1... ♜d4!** [1... ♜e3 2. ♜b8! ♞d7 (2... ♞h2+ 3. ♜b7 ♞xh1+ 4. c6+-; 2... ♙e5+ 3. ♜b7) 3. ♗f5+!+-; 1... ♞xh1 sonluq / e.g. 2. ♜b7 ♜d4+ 3. c6 ♜c5 4. ♗d3+! (4. ♗b3+? ♜b5 5. ♗a5 ♞g1 6. a8 ♞ ♞b6+ 7. ♜c8 ♞d8+ 8. ♜b7 ♞b6+ və daimi şah:)=) 4... ♜b5 5. ♗b4 ♞g1 6. ♗d5 və ağlar udur: +-] **2. ♗f3+** [h1–a8 xəttinin bağlanması. 2. ♜b7? ♞d7+=; 2. ♜b8? ♙e5+! 3. ♜b7 ♞d7+ 4. ♜a6 ♜c4-+] **2... ♜xc5** **3. ♗b3+** [3. ♜b8? ♞e6! 4. ♗d3+ ♜b5 və heç-heçə qaçılmazdır: =; 3. ♗d3+? ♜b5 və yenə heç-heçə: =] **3... ♜b5** [3... ♜b6 4. ♜b8 ♞xh5 5. ♙a5+ və ağlar udur: +-] **4. ♜b8 ♞xh5!** [4... ♞d7 5. ♗fd4+ ♙xd4 6. ♙c6+! (6. ♗xd4+ ♞xd4 7. ♙c6++-) 6... ♞xc6 7. ♗xd4+ və ağlar udur: +-] **5. ♗fd4+** [h1–a8 xəttinin yenidən açılması. 5. a8 ♞? ♞e8+ 6. ♜a7 ♞e3+=; 5. ♗bd4+? ♜b6 6. ♙a5+ ♞xa5 7. a8 ♗+ ♜a6 və heç-heçə: =] **5... ♙xd4** **6. ♗xd4+** **♜b6** **7. ♙a5+** [7. a8 ♗+? ♜c5 8. ♗e6+ ♜d6=] **7... ♞xa5** **8. a8 ♗+** **♜a6** [8... ♜c5 9. ♗b3+] **9. ♙b7#**. Daşların hərəkətliliyi diqqəti cəlb edir, xətlərin açılıb-bağlanması, zəif çevrilmə və sonda ideal mat! Sözsüz ki, yubileyə layiq etüdlərdən biri kimi müəllifləri və yubilyarı tarixdə əbədi yaşadacaq etüdlərdən biridir! Ata çevrilmə və matla başa çatan son hissə məlum olmağına baxmayaraq (Y. Bazlov, Mugnos XY, 2015, Mükafat), mənim fikrimcə, bu etüddə oyun (xüsusilə də h1–a8 xəttinin dəfələrlə açılıb-bağlanması və əlavə olaraq yanlış izlərin bolluğu) çox maraqlıdır və həll üçün daha çətinidir.

4. Martin Minski (Almaniya)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017

2-ci mükafat / 2nd prize

Uduş (+)

5+3

4. Martin Minski (Almaniya). 2-ci mükafat / 2nd prize.

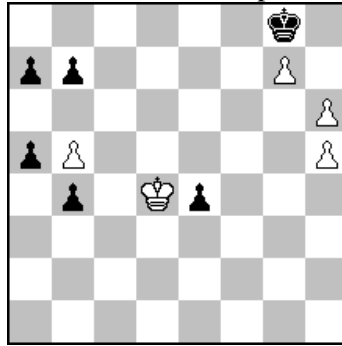
Bu məşhur etüd ustasının adının mükafatçılar sırasında olduğunu görmək necə də xoşdur! **1. ♗c4!** [1. ♙f7+? ♜e7! 2. ♗c4 (2. b6 ♗xb6! 3. ♙xb6 ♞g3+=) 2... ♞a1!=] **1... ♞a7** [yeganə və düzgün gedişdir, çünki digər gedişlər ağlara qələbə qazandırır: 1... ♞a1 / ♞a2 2. ♜f8! ♞f1+/♞f2+ 3. ♜e8; 1... ♗e7+ 2. ♜g7 ♞a7 3. ♙f7+ +-; 1... ♞b3

2. ♖f7+ ♜e7 (2... ♜d7 3. b6 ♜xb6 4. ♖xb6+-) 3. b6 ♜xb6 4. ♜xb6+-] 2. ♖f7+ [2. b6? ♜xc7 3. bxc7 ♜d7=] 2... ♜e7 [2... ♜f5 3. b6+-; 2... ♜d7 3. ♖e5 ♜b7 4. ♜f8! ♜xb5 5. ♖e8+-] 3. ♖e5! [tematik cəhd zamanı mat alınmır: 3. ♖g3? ♜b7! 4. b6 ♜xb6 5. ♜a5 ♜d7! 6. ♜c6+ ♜f6 və qara şah mat olmur: =; 3. b6? ♜xc7! 4. bxc7 ♜d7=] 3... ♜b7 4. b6! [4. ♜a5? ♜xb5=] 4... ♜xb6 [4... ♜xb6 5. ♜xb6 ♜xb6 6. ♜g7+-] 5. ♜a5! (tam üstünlük: qara topun getməyə yeri yoxdur – dominasiya!) 5... ♜d7 [əsas / main: 5... ♜d7 6. ♜c6# (6. ♜xb7? ♜xe5=); 5... ♜a7 6. ♜c6+] 6. ♜c6#. Düzgün mat. Dominasiya qaraları öz şahının ətraf xanasını tutmağa məcbur edir ki, bu da mata səbəb olur.

20. Mixail Zinar (Ukrayna)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017

3-cü mükafat / 3rd prize

Heç-heçə (=)

5+6

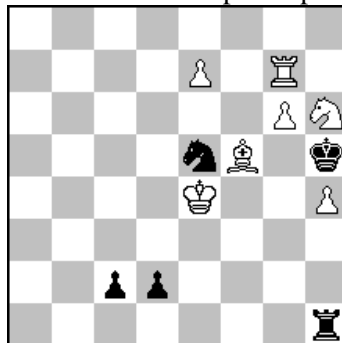
20. Mixail Zinar (Ukrayna). 3-cü mükafat / 3rd prize.

Dünyaca məşhur piyada etüdü ustasının şahmat dərslərinə düşməyə layiq şah əsərlərindən biri! 1. ♜e5! [məntiqi aldadıcı iz ibrətamizdir: 1. ♜xe4? a4 2. ♜d3 a3 3. ♜c2 a2 4. ♜b2 b3 5. ♜a1 a5! (5... a6? 6. b6=) 6. bxa6 bxa6 zz 7. ♜b2 a5 zz 8. ♜a1 a4 zz 9. ♜b2 a3+ 10. ♜a1 ♜h7 zz (10... ♜f7) 11. g8♞+ ♜xg8 12. h7+ ♜xh7 (12... ♜h8) 13. h6 b2+-+] 1... ♜f7 [qaraların istənilən gedişi onları məğlubiyyətə aparır; məsələn: 1... e3 2. ♜f6 e2 3. ♜g6 (3. h7+) 3... e1♞ 4. h7#] 2. ♜xe4 (bax indi təhlükəli piyadanı vurmaq xilas olmağa aparır!) 2... a4 3. ♜d3 a3 4. ♜c2 a2 5. ♜b2 b3 6. ♜a1 a6! 7. bxa6! (7. b6? gedişindən sonra ağların özü suqsvanq vəziyyətə düşürdü) 7... bxa6 8. ♜b2 zz 8... a5 9. ♜a1 zz 9... a4 10. ♜b2 zz 10... a3+ 11. ♜a1 zz 11... ♜g8 12. h7+ ♜xg7 [12... ♜xh7 13. h6=] 13. h6+ ♜xh7 – pat/stalemate. Məntiqi etüd, məlum suqsvanqdan (11-ci gediş) qalib ayrılmaq üçün 1-ci gedişdə piyadanı vurmaqdan imtina!

12. Vladislav Tarasyuk (Ukrayna)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017

Xüsusi mükafat / Special prize

Uduş (+)

7+5

12. Vladislav Tarasyuk (Ukrayna). Xüsusi mükafat / Special prize.

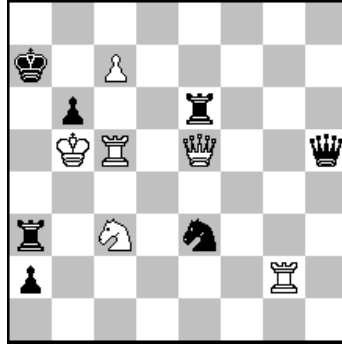
Başlangıç vəziyyətdə qara şahı mat təhlükəsi gözləyir. Ona görə də “h7” xanasından topla şah vermək üçün atı “h6” xanasından tərpətmək lazımdır. Lakin hara? 1. ♜f7! [1. ♜g4? ♜xg4 2. ♜h7+ ♜h6 3. e8♞ ♜e1+ 4. ♜f4 ♜xe8 5. ♖xc2 d1♞ 6. ♖xd1+ ♜xg6 oyunu yalnız heç-heçə ilə nəticələnir] 1... ♜xf7 [1... d1♞ 2. ♜h7#] 2. gxf7 ♜xh4+ [2... ♜e1+ 3. ♜f4 ♜f1+ 4. ♜e5! (4. ♜g3? ♜g1+ 5. ♜h2 ♜h1+=) 4... ♜e1+ 5. ♜f6+-] 3. ♖g4+! [3. ♜e5? d1♞ 4. ♜h7+ ♜g5 5. ♜g7+ ♜h5=] 3... ♜xg4+ 4. ♜f5! [4. ♜xg4? c1♞ 5. e8♞ ♜xg4=] 4... ♜f4+! [4... ♜xg7 5. e8♞+-] 5. ♜xf4 d1♞ 6. ♜h7+ ♜g6 7. f8♜+! [7. f8♞? c1♞+-] 7... ♜f6 8. e8♜# [8. e8♞? c1♞+].

Hər iki tərəfin qarşılıqlı qurbanları ilə müşayiət olunan çevrilmiş 2 atla mat. Çox təəssüf ki, girişin bir az kobudluğu bu etüdü daha yüksək qiymətləndirməyə imkan vermədi.

31. Darko Hlebec (Serbiya)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017

Xüsusi mükafat / Special prize

Uduş (+)

6+7

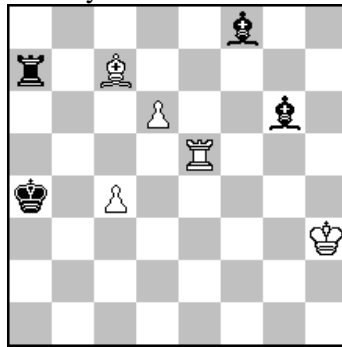
31. Darko Hlebec (Serbiya). Xüsusi mükafat / Special prize.

1.c8♖+! – elə ilk gedişdən zəif çevrilmə! [kobud 1.♖h5? ♜a5+ gedişləri heç-heçəyə aparır: =; 1.c8♖? ♜a5+ 2.♗b4 ♖h4+ 3.♗b3 a1♗+-+] 1...♗a8 2.♗xb6+ ♜xb6+ 3.♗xb6 ♗c4+! [3...♖h6+ 4.♗b5+-; 3...♜b3+ 4.♗b5 ♗c4+ 5.♜xc4 ♜xb5+ 6.♖xb5 ♖xb5+ 7.♗xb5 a1♖ 8.♜a4+] 4.♜xc4 ♜a6+! [4...♖xe5 5.♜c8+ ♖b8+ 6.♜xb8+ ♗xb8 7.♜g8#] 5.♗xa6 a1♖+ 6.♜a4! [6.♜a2? ♖xa2+ 7.♗xa2 ♖xe5 8.♜c8+ ♖b8=] 6...♖xa4+ [6...♖g6+ 7.♜xg6 ♖xa4+ 8.♖a5+- (8.♗xa4? – pat)] 7.♗xa4 ♖g6+! [7...♖xe5 8.♜g8+ ♖b8 9.♗b6#] 8.♖d6!! [8.♜xg6? =; 8.♗b6+? ♖xb6+! 9.♗xb6=; 8.♖f6? ♖xf6+ 9.♗b6+ ♗b8 10.♜g8+ ♗c7 11.♜c8+ ♗d6=] 8...♖xd6+ 9.♗b6+ ♗b8 10.♜g8+ ♗c7 11.♜c8#. Məlum ideyaların [vəzirin qurbanı: M.Minski və G.Sonntag, 8th WCCT, 1-ci yer və ideal mat: C.Bent, Şaxmatı (Rıqa), 1973)] sintezi ilə olan gözəl etüdə at çevrilməsi və qara vəzirin pat tələli gözəl qurbanı əlavə edilib.

13. Vladislav Tarasyuk (Ukrayna)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017

Fəxri rəy / Honourable mention

Uduş (+)

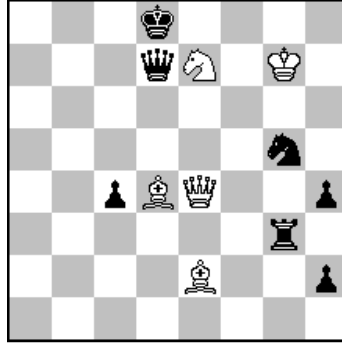
5+4

13. Vladislav Tarasyuk (Ukrayna). Fəxri rəy / Honourable mention.

Ağların 1-ci gedişi uduşa aparmalıdır! Yoxlamaq heç də pis olmaz: 1.d7 ♗e7! [qaraların seçimi məcburidir, çünki 1...♜a8 2.♜a5+ ♜xa5 3.d8♖ gedişləri ağların işini asanlaşdırırdı] 2.♜xe7 ♗f5+ 3.♗h4! (gələcəkdə qara topun şah elan etməməsi üçün məhz buraya!) 3...♗xd7 4.♜xd7 ♜b7! [4...♗b4 5.♗d6+ ♗xc4 6.♜xa7+-; 4...♗b3 5.c5 ♗c4 6.♜e7!+-] 5.♜g7!! [etüdü zirvə gedişi! Tematik yanlış iz: 5.♜f7? ♗b3! 6.c5 ♗c4 7.c6 ♜a7 8.♗g5 ♗b5 (d5)=; tematik cəhd: 5.♗g5? ♗b3! 6.c5 ♗c4 7.c6 ♜b5+! 8.♗f6 ♜c5 9.♜d6 ♗b5=] 5...♗b3! [5...♗b4 6.♗d6+ ♗xc4 7.♜xb7+-] 6.c5 ♗c4 7.c6 ♜a7 (7...♜b1 8.♗g3 +-. İndi aydın olur ki, niyə ağ şah 3-cü gedişdə məhz “h4”xanasını seçdi: 3.♗g3? ♜b3+!, 3.♗g2 və ya 3.♗h2? ♜b2+! və qaralar xilas olurdu) 8.♗e5! və heç-heçə ilə nəticələnən zəif 8.♗g5? ♗b5 (d5) gedişlərindən yan keçməklə ağlar qalib gəlir.

9. Steffen Slumstrup Nielsen (Danimarka)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017
Fəxri rəy / Honourable mention

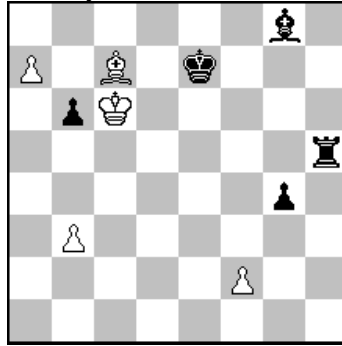

Uduş (+) 5+7

9. Steffen Slumstrup Nielsen (Danimarka). Fəxri rəy / Honourable mention. Ağların və qaraların qarşılıqlı şahvermə ilə müşayiət olunan ilk gedişləri məcburidir! **1. ♖b6+ ♜e8 2. ♙h5+ ♜f7+ 3. ♞g6+ ♜e5+ 4. ♙h8 ♞c8** [4...h1♞ 5. ♞xe5+] **5. ♜f8+** [5. ♞xe5+? ♜d7+ 6. ♙h7 ♞b7=; 5. ♜xe5+? ♜e7+] **5... ♙xf8 6. ♞f5+!! ♜e7+** [6... ♞xf5 7. ♙c5# – düzgün mat] **7. ♞xc8 h1♞ 8. ♙d8+!** [8. ♞f8+? ♜e6 və / or 8... ♜d7; 8... ♙xf8?? 9. ♙c5#)] **8... ♜d6 9. ♙c7+ ♜c5** [9... ♜d5 10. ♞d8+ ♜c5 11. ♙xe5+?] **10. ♙xe5+ ♞c6 11. ♙d4+ ♜d6** [11... ♜b5 12. ♙e8; 11... ♜d5 12. ♙f7+] **12. ♞d8+ ♞d7** [12... ♜e6 13. ♞f6+ ♜d7 14. ♙e8+] **13. ♞b8+ ♜e7** [13... ♞c7 14. ♙e5+; 13... ♜c6 14. ♙e8; 13... ♜d5 14. ♞e5+ ♜c6 15. ♙e8] **14. ♞e5+ ♜d8** [14... ♞e6 15. ♞c7+ ♞d7 16. ♙f6+] **15. ♙b6+ ♜c8 16. ♙e8!** – uduş. Birnəfəsə oynanılan ilk gözəl gedişləri nəzərə almasaq, etüdüün sonluğu xeyli təhlil tələb edir. Məhz etüdüün bu darıxdırıcı cəhəti ona yuxarı qalxmağa imkan vermədi.

8. Vasili Lebedev (Rusiya)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017
Fəxri rəy / Honourable mention

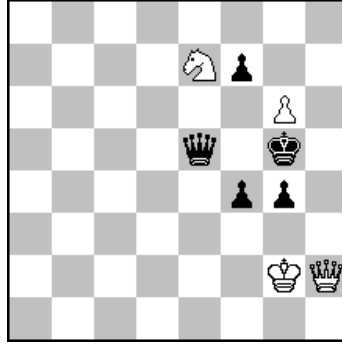
Heç-heçə (=) 5+5

8. Vasili G. Lebedev (Rusiya). Fəxri rəy / Honourable mention.

Filin qurbanı ilə olan ilk gedişlər maraq kəsb edir: **1. ♙d8+!** [1. ♙d6+? ♜f6 2. ♙xb6 ♙d5–+; 1. ♙xb6? ♙d5–+; 1. a8♞? ♙d5+–+] **1... ♜e8!** [məhz buraya – gələcəkdə hadisələrə fəal müdaxiləyə görə! Qaraların digər gedişi uduzdurur: 1... ♜xd8? 2. a8♞+ +–] **2. ♙g5!** [2. a8♞? ♙d5+] **2... ♙d5+! 3. ♜xd5 ♞xg5+ 4. ♜c6 ♞a5 5. ♜b7!** [5. ♙xb6? ♞a3! 6. b4 ♜d7 7. ♜b7 (7. b5 ♜c8–+) 7... ♞b3! 8. a8♞ ♞xb4+ 9. ♜a7 ♞a4+ 10. ♜b7 ♞xa8 11. ♜xa8 ♜d6–+] **5... ♜d7 6. b4** [6. a8♞? ♞xa8 7. ♜xa8 ♜c7 8. ♜a7 ♜c6 9. ♜a6 ♜c5–+; 6. ♙xb6? ♞a3–+] **6... ♞a2 7. b5 ♜d6 8. ♙xb6** [8. a8♞? ♞xa8 9. ♜xa8 ♜c5–+] **8... ♜d5 9. ♜b7 ♜c5 10. b6 ♜b5 11. a8♞ ♞xa8 12. ♜xa8 ♜xb6 13. ♜b8 ♜c6 14. ♜c8** [14. ♜a7? ♜d5–+] **14... ♜d5 15. ♜d7 ♜e4 16. ♜e6 ♜f3** [16... ♜f4 17. ♜f6] **17. ♜f5** və ağlar gərgin mübarizədən sonra, nəhayət, heç-heçəyə nail olur.

6. Aleksandr Jukov və Valeri Kirillov (Rusiya)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017
Fəxri rəy / Honourable mention

Heç-heçə (=) 4+5

6. Aleksandr Jukov və Valeri Kirillov (Rusiya). Fəxri rəy / Honourable mention.

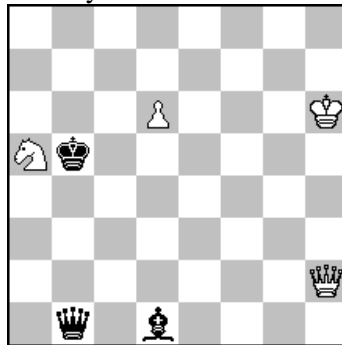
1.g7 [1.gxf7? f3+] 1...♖b2+ [1...♗xg7 2.♗h4+ ♔xh4 3.♕f5+ ♔g5 4.♕xg7=; 1...♗e4+ 2.♔f1! ♗b1+ 3.♔e2=; 1...f3+ 2.♔h1! ♗xg7 3.♗d2+ (3.♗h4+? ♔xh4 4.♕f5+ ♔h3 5.♕xg7 f2–+) 3...♔h5 4.♗h2+=] **2.♔h1 ♗xg7 3.♗h4+! ♔xh4 4.♕f5+ ♔h3 5.♕xg7 f3! 6.♕h5!** [6.♕f5? g3! 7.♔g1 f2+ 8.♔f1 g2+ 9.♔xf2 ♔h2–+] **6...f2** [6...f2 7.♕g3! (7.♕f4+? ♔g3–+) 7...f6 (7...f5 8.♕f1 f4 9.♕g3! ♔h4 10.♕f1 ♔h3 (10...g3 11.♔g2! ♔g4 12.♕d2 f3+ 13.♔f1=) 11.♕g3 ♔xg3 – pat / stalemate (11...fxg3 – pat / stalemate)) 8.♕f1! f5 9.♕g3 (9.♕e3? g3) 9...f4 10.♕f1 g3 11.♕xg3 ♔g4! (11...fxg3 – pat / stalemate; 11...♔xg3 – pat / stalemate) **12.♕f1 ♔f3 13.♕d2+? ♔e3** (13...♔e2 14.♔g2! zz =) 14.♔g2 ♔e2 zz –+] **7.♕g3!** [7.♕f4+? ♔g3–+] **7...f6** [7...f5 8.♕f1 f4 9.♕g3! ♔h4 10.♕f1 ♔h3 (10...g3 11.♔g2! ♔g4 12.♕d2 f3+ 13.♔f1=) 11.♕g3 ♔xg3 – pat / stalemate (11...fxg3 – pat / stalemate)] **8.♕f1 f5 9.♕g3** [9.♕e3? g3] **9...f4 10.♕f1 g3 11.♕xg3 ♔g4!** [11...fxg3 pat/stalemate; 11...♔xg3 – pat / stalemate] **12.♕f1 ♔f3 13.♕h2+!** [13.♕d2+? ♔e3 (13...♔e2 14.♔g2! zz =) 14.♔g2 ♔e2 zz –+] **13...♔g3 14.♕f1+ ♔f3 15.♕h2+** və mövqeli heç-heçə-1 / positional draw-1.

A1) **6...g3 7.♕f4+ ♔g4 8.♕d5!** (8.♕d3? ♔f5–+) **8...♔h3 9.♕f4+** və mövqeli heç-heçə-2 / positional draw-2.

B) **4...♔g5 5.♕xg7 g3! 6.♕e8!** (6.♔g2? ♔g4–+) **6...f3 7.♕d6!** (7.♔g1 ♔g4 8.♕f6+ ♔h3 9.♕e4 f2+ 10.♕xf2+ gxf2+ 11.♔xf2 ♔g4–+) **7...♔f4 8.♔g1 ♔e3 9.♕f5+ ♔f4 10.♕d6 ♔e3 11.♕f5+** və mövqeli heç-heçə-3 / positional draw-3]. 3 hissəli mövqeli heç-heçə. S.Osintsev-in ideyasından (Şaxmatı v SSSR, 1985) istifadə edilib.

16. Anatoli Skripnik və Pavel Arestov (Rusiya)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017
Fəxri rəy / Honourable mention

Uduş (+) 4+3

16. Anatoli Skripnik və Pavel Arestov (Rusiya). Fəxri rəy / Honourable mention.

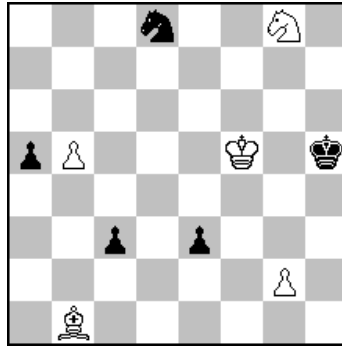
1.d7! [1.♗e5+? ♔a6 2.d7 ♗b6+ 3.♔g7 ♔a4! (3...♔g4? 4.♗a1! ♗c7 5.♕b3+ ♔b7 6.♕c5+ ♔c6 7.♗f6+ ♔xc5 8.♗e7+ ♔c6 9.d8♗) 4.♗a1 ♗d8 5.♗xa4 ♗g5+ 6.♔f7 ♗f5+ 7.♔e7 ♗e5+ 8.♔d8 ♗b8+ 9.♔e7

♖e5+ 10.♗d8 ♖b8+ gedişlərindən sonra uduş yox, yalnız mövqeli heç-heçə yaranır] 1...♖c1+ 2.♗g6 ♗c2+ 3.♗f7 [3.♗f6 ♖f1+ 4.♗e7 ♖e1+ 5.♗f8 ♖f1+ 6.♗g8 – vaxt itkisi / loss time] 3...♖f1+ 4.♗g8 ♗b3+ 5.♗xb3 ♖c4+ 6.♗f8 ♖b4+ 7.♗c5! [7.♗f7 ♖c4+ – vaxt itkisi / loss time] 7...♖xc5+ 8.♗e8 ♖e3+ 9.♗d8 ♗a6! [9...♖g5+ 10.♗c8 ♖c5+ 11.♖c7] 10.♗c8 [10.♖c7? ♖e4! 11.♗c8 ♖a8+ 12.♖b8 ♖c6+ 13.♖c7 ♖a8+ =] 10...♖c3+ 11.♖c7 ♖h8+ 12.d8♗! [piyadanı ən güclü fiqura çevirmək olmaz, çünki 12.d8♗? ♖h3+ 13.♖dd7 ♖h8+ 14.♖cd8 ♖c3+ 15.♗b8 ♖b3+ 16.♗a8 ♖d5+! 17.♖xd5 pat / stalemate] 12...♖h3+ 13.♖d7 ♖c3+ 14.♗b8 ♖b4+ 15.♗a8 [15.♗c7 ♖b6+ 16.♗c8 ♖c5+ 17.♗b8 ♖b4+ vaxt itkisi / loss time] 15...♖e4+ 16.♖d5, uduş. Praktiki şahmatçılar üçün cəlbedici etüddə məlum top çevrilməsinə (J.Pospisil, 1-ci mükafat, Fritz YY, 1982; M.Roxlau, 1-ci mükafat, Beljakin XY, 2002; A.Zhuravlev, Y.Konoval, M.Bourzutschky, Şaxmatnaya kompozitsia, 2006) maraqlı giriş oyunu verilib.

28. Luis Miguel Gonzalez (İspaniya)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017

Tərifnamə / commendation

Uduş (+)

5+5

28. Luis Miguel Gonzalez (İspaniya). Tərifnamə / Commendation.

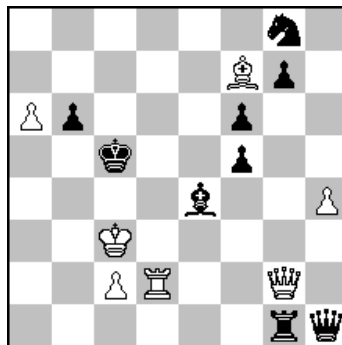
1.g3! [1.♗f6+? ♗h4 2.g3+ ♗xg3 3.♗e4+ ♗f3 4.♗xc3 e2=] 1...e2 [1...♗b7 2.♗f6+ ♗h6 3.♗g4+ ♗g7 4.♗xe3+-] 2.♗e4! e1♗! 3.♗d5! c2 4.♗c4 c1♗! 5.g4+! ♗h4 6.g5! ♗g2! [6...♗f3 7.g6 ♗d4+ 8.♗f6! ♗ce2 9.♗xe2 ♗xe2 10.♗e7! ♗f4 (10...♗g5 11.g7 ♗g6 12.b6 ♗d4 13.♗xd8 ♗c6+ 14.♗c7 ♗b4 15.b7 ♗a6+ 16.♗b6 ♗b8 17.♗a7 ♗c6+ 18.♗a8 ♗xg7 19.♗e7+-) 11.♗xd8 a4 12.b6 a3 13.b7 ♗e6+ 14.♗e7 ♗d4 15.♗e8 ♗c6 16.♗e7 ♗b8 17.g7 a2 18.♗f5+ ♗h5 19.g8♖ a1♖ 20.♖d5!+-] 7.g6! ♗e3+ 8.♗f6 ♗xc4 [8...♗g4+ 9.♗e7 ♗b7 10.g7 a4 11.♗e6! a3 12.♗f6 ♗h6 13.♗g4! ♗f5+ 14.♗xf5 a2 15.g8♖ a1♖ 16.♗e6 ♖b2 17.♗e5 ♖b4+ 18.♗f6 ♖f4+ 19.♗f5 ♖h6+ 20.♗g6+ ♗g3 21.♖b8+-; 8...♗e2 9.♗xe2 a4 10.♗d3 a3 11.♗b1 ♗d5+ 12.♗f5 ♗e3+ 13.♗e4 ♗g4 14.g7 ♗g5 15.♗e7 ♗h6 16.g8♖ ♗f6+ 17.♗e5 ♗xg8 18.♗xg8+-] 9.♗h6! [9.♗e7? ♗d6! 10.♗f5+ ♗xf5 11.♗xf5 ♗d3! 12.b6 ♗c5 13.g7 ♗f7 14.♗f6 ♗h6 15.♗g6 ♗g8=] 9...♗d6! [9...♗e3 10.g7 ♗d5+ 11.♗e5 ♗f7+ 12.♗xf7 ♗e7 13.b6+-] 10.♗e7! ♗8f7! 11.b6! [11.♗xf7? ♗f5+ 12.♗f6 ♗g3! 13.b6 ♗h5+ 14.♗e7 ♗d3 15.b7 ♗b4! 16.♗e5 ♗a6=] 11...♗xh6 12.♗xd6 ♗f5+ 13.♗e6! [13.♗d5? ♗d3 14.b7 ♗f4+ 15.♗e4 ♗xg6 16.b8♖ ♗fe7! 17.♖b5 a4! 18.♖xa4 ♗g5 19.♖b5+ ♗h6! =] 13...♗g5 14.b7 ♗e2 15.b8♖ ♗f4+ 16.♗d7! ♗xg6 17.♖d8+! – uduş.

G.Van Breukelen-in (Schakend Nederland, 1990) gözəl etüdündən istifadə edilib, lakin sələfdən fərqli olaraq burada oyun təhlil xarakteri daşıyır.

10. Andrzej Jasik (Polşa)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017

Tərifnamə / Commendation

Uduş (+)

7+9

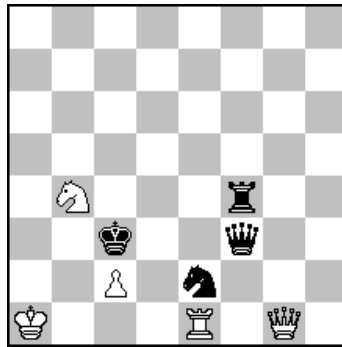
10. Andrzej Jasik (Polşa). Tərifnamə / Commendation. Düzəliş / Correction.

1. ♖f2+ ♗b5 [1...♗c6 2. ♕e8+ ♗c7 3. ♖f4+ ♗c8 4. ♕d7+] 2. ♕c4+ [2.a7? ♖a1 3. ♕c4+ (3. ♖e2+ ♗a5) 3...♗c6] 2...♗a5 [2...♗a4 3. ♖xb6; 2...♗c6 3. ♖d4!] 3.a7 [3. ♖d6? ♖f3+ 4. ♖xf3 ♕xf3 5.a7 ♗e7 6. ♖d7 b5] 3...♖b1! 4. ♖xf5+!! [4. ♖d7 ♕a8; 4. ♖d6? ♖c1 5. ♖xf5+ (5. ♖c5+ ♗a4 6. ♕b5+ ♖xb5 7. ♖c4+ ♗a3 8. ♖d3 ♖e1+ 9. ♗d4+ ♗b2 10. ♖xb5+ ♗c1 11. ♖a3 ♖f2+ 12. ♗c4 ♖e2+ 13. ♗b4 ♖d2+ 14. c3 ♖d6+ 15. ♗b3 ♖d1+ 16. ♗a2 ♖d5+ 17. ♖xd5 ♕xd5+ 18. c4 ♕a8 19. ♗b3 ♗d2 20. ♖a2+ ♗d3 21. ♖a1 ♗d2 22. ♖g1 g5 23. hxg5 f4 24. gxf6 ♗xf6 25. ♖g6 ♗e4 26. ♖g8 ♗c5+ 27. ♗a3 ♕c6 28. ♖c8 ♕b7 29. ♖b8 ♕e4 30. ♖d8+ ♗c3 31. ♖d5 ♗xc4 32. a8 ♖ ♕xd5) 5...b5 6. ♖xe4 ♖a3+ 7. ♗d2 ♖c1+ 8. ♗c3 ♖a3+] 4...b5 [4...♕xf5 5. ♖d5+ ♖xd5 6. ♕xd5] 5. ♖c5 [5. ♖f4? ♖e1 6. ♖c7+ ♗a6=] 5...♖f3+ [5...♖h3+ 6. ♖d3; 5...♕a8 6. ♖c7+ ♗a6 (6...♗a4 7. ♕b3+) 7. ♖d6+] 6. ♕d3! [6. ♖d3? ♕xd3 7. ♕xd3 ♗a4 8. ♖d6 ♖b7=] 6...♕a8! [6...♕b7 7. a8 ♖+ ♕xa8 8. ♖a7#] 7. ♖e2! ♖d5 [7...♖g4 8. ♖e1! ♖b4+ 9. ♖xb4+ ♖xb4 10. ♖e8+ -] 8. ♖xd5 ♕xd5 9. ♗d4! [9. ♖e8? ♗b6 10. ♗d4 ♕b7 11. ♖xg8 ♖b4+ 12. ♗e3 ♗xa7=] 9...♕b7 10. ♗c5! [10.c4? ♖b4 11. ♗c5 bxc4 12. ♕xc4 ♖xc4+ 13. ♗xc4 ♗b6 14. ♖e8 ♗h6 15. a8 ♖ ♕xa8 16. ♖xa8 ♗f5 17. h5 ♗g3 18. ♖h8 ♗c6=] 10...♗a6 11.c4! ♖a1 12.cxb5+ ♗xa7 13.b6+ ♗b8 14. ♖e8+ ♕c8 15. ♖xg8 g5 16.h5, uduş. Etüdün solğun sonluğu ilə müqayisədə ən güclü fiqurun qurbanıyla ilk parlaq gediş gözlənilməzdir. İlk təltifdə etüddə səhv tapılsa da, müəllif ona düzəliş etdi [Harold van der Heijden: Səhv / Cook! 1. ♖d6 ♖h3+ (1...♖c1 2. ♖c5+ ♗a4 3. ♕b5+ ♖xb5 4. ♖c4+ ♗a3 5. ♖d3 ♖e1+ 6. ♗d4+ ♕xd3 7. a8 ♖+ ♖a5 8. ♖xd3+ ♗b2 9. ♖xa5 ♖xa5 10. ♖b3+ +-) 2. ♕d3 ♖c8+ 3. ♗d2 ♕a8 4. ♖d4 ♖b4 5.c4 ♗e7 6. ♖a1+ ♖a4 7. ♖c3+ ♖b4 8. ♕c2 ♖xc4 9. ♖a1+ ♖a4 10. ♖xa4+ ♖xa4 11. ♕xa4 ♗xa4 12. ♖xb6 ♗g6 13.h5 ♗f4 14. ♖b8 ♕h1 15. a8 ♖+ ♕xa8 16. ♖xa8+- - 7 EGTB 16...♗b5 17. ♖h8! ♗c5 18. ♗e3 ♗e6 19. ♗e4 ♗d6 20. ♗f5 ♗e7 21. ♗g6 f5 22. ♖a8 f4 23. ♖a7+ ♗d6 24. ♗f7 f3 25. ♖a5! ♗f4 26. ♖f5 ♗e6 27. ♗g6 ♗d4 28. ♖f7].

19. İlham Əliyev (Sumqayıt, Azərbaycan)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017

Tərifnamə / Commendation

Uduş (+)

5+4

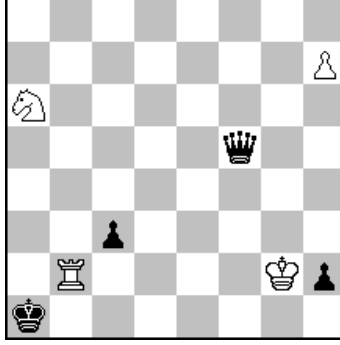
19. İlham Aliev (Sumgayit, Azerbaijan). Tərifnamə / Commendation.

1. ♗a2+ ♗d2 [əsas / main: 1...♗xc2 2. ♖xe2+! ♖xe2 3. ♖b1+ ♗d2 4. ♖c1+ ♗d3 5. ♖a3+! – məhz ağların çox güclü bu gedişindən sonra qaralar bütün variantlarda uduzur! 5...♗e4 6. ♗c3+ və qara vəzir udulur; əsas / main: 5...♗d2 6. ♖c3+ ♗d1 7. ♖c1#; əsas / main: 5...♗d4 6. ♖a7+ ♗e4 7. ♗c3+ və qara vəzir udulur; əsas / main: 6...♗c4 7. ♖a6+ və qara vəzir udulur; əsas / main: 6...♗d3 7. ♗c1+ və qara vəzir udulur; əsas / main: 6...♗e5 7. ♖e7+ və qara vəzir udulur; 6...♗d5 7. ♗c3+ və qara vəzir udulur; əsas / main: 5...♗c4 6. ♖a6+ ♗c5 7. ♖xe2 və qara vəzir udulur; 1...♗c4 2. ♖b6 ♖f2 3. ♖b4+ ♗d5 4. ♖b5+ ♗d6 5. ♖xe2 +-] 2. ♖d1+ ♗xc2 3. ♖e1! ♖e3 [3...♗b3 4. ♖a5+-] 4. ♖d2+! ♖xd2 [4...♗b3 5. ♖d1+ ♗a3 6. ♖d3+ və qara vəzir udulur] 5. ♖b1#. Dünyanın hər yerində ölkəmizə dostlar qazandıran Azərbaycanın ən məşhur etüd ustalarından birinin bu əsəri qara vəzirin çoxsaylı uduşları və mat kombinasiyası ilə yadda qalır.

14. Marco Campioli (İtaliya)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017

Tərifnamə / Commendation

Heç-heçə (=)

4+4

14. Marco Campioli (İtaliya). Tərifnamə / Commendation.

1. ♖a2+! [1. ♖b1+? ♜xb1 2. h8 ♜ ♜g1+–+; 1. ♖f2? ♜xf2+ 2. ♔xf2 h1 ♜–+; 1. h8 ♜? cxb2 2. ♔xh2 ♜c2+ 3. ♔g3 ♜g6+ 4. ♔f3 ♜xa6 5. ♜c3 ♔a2 6. ♜c2 ♜a3+ 7. ♔e2 ♔a1–+] 1... ♔xa2 2. h8 ♜ ♜g4+! [2... h1 ♜+ 3. ♔xh1! (3. ♜xh1 ♜e4+ 4. ♔h2 ♜xh1+ 5. ♔xh1 ♔b3!–+)] 3. ♔xh2 c2 4. ♜c3! [4. ♜h6? ♜e2+ 5. ♔g3 ♜e1+ 6. ♔f3 c1 ♜ 7. ♔b4+ ♔b3–+] və 2 əsas xətt / with 2 main lines:

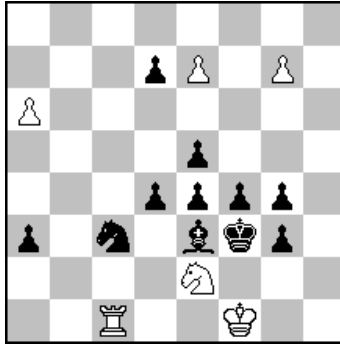
1) 4... ♜f4+ 5. ♔g2! [5. ♔h3? ♜f1+ 6. ♔g3 c1 ♜ 7. ♔b4+ ♔b1 8. ♜b3+ ♜b2–+] 5... c1 ♜ 6. ♔b4+! [6. ♜a5+? ♜a3 7. ♜d5+ ♜b3 8. ♜a5+ ♔b2] 6... ♔b1 7. ♜b3+! [7. ♜d3+? ♔b2 8. ♜e2+ ♔b3–+] 7... ♜b2+ 8. ♜xb2+ ♔xb2 9. ♔d3+ ♔c3 10. ♔xf4, heç-heçə / draw.

2) 4... ♜h4+ 5. ♔g2! (5. ♔g1? ♜g5+) 5... ♜g5+ 6. ♔f3! (6. ♔h3? c1 ♜ 7. ♔b4+ ♔b1 8. ♜b3+ ♜b2 9. ♜d1+ ♜gc1 10. ♜d3+ ♔a1–+) 6... c1 ♜ 7. ♔b4+ ♔b1 8. ♜b3+ ♜b2 9. ♜d3+ ♔a1 10. ♜a6+ ♔b1 11. ♜d3+ (11. ♜f1+? ♜gc1), daimi şah / perpetual check. İlk gedişdə topun qurbanı və bir neçə dəqiq gedişdən sonra oyun iki hissəyə bölünür ki, birində ağları atın çəngəli, digərində isə daimi şah xilas edir.

7. Marco Campioli (İtaliya)

Aqşın Məsimov–55 YY, 2017

Tərifnamə / Commendation

Heç-heçə (=)

6+11

7. Marco Campioli (İtaliya). Tərifnamə / Commendation.

1. ♔g1+! [1. ♖xc3? g2+! 2. ♔e1 dxc3 3. g8 ♜ (3. e8 ♜ a2) 3... c2 4. ♜c8 a2 5. ♜c3 (5. ♔g1+ ♔xg1 6. ♜c3+ (6. ♜xc2 a1 ♜+) 6... ♔e3) 5... c1 ♜+ 6. ♜xc1 ♔xc1 7. e8 ♜ a1 ♜ 8. ♔g1+ ♔e3–+] 1... ♔xg1 2. ♖xc3+! [2. e8 ♜?? ♔f2 3. g8 ♜ g2#] 2... ♔e3! [2... dxc3 3. g8 ♜ ♔e3 4. ♜xg4+ ♔xg4 5. e8 ♜ c2 6. ♜g6+] 3. ♖xe3+! dxe3 [3... fxe3 4. e8 ♜ e2+ 5. ♔e1 g2 6. ♜f8+ ♔e3 7. ♜f2+ ♔d3 8. ♜xe2+] 4. g8 ♜! [4. e8 ♜? g2+ 5. ♔g1 e2] 4... e2+ 5. ♔e1 g2 6. ♜b3+ e3 7. ♜d5+ [kiçik dual / minor dual: 7. ♜b7+] 7... e4 8. ♜xe4+ ♔xe4 9. e8 ♜+ [9. ♔xe2? f3+ 10. ♔d1 ♔d3] 9... ♔f3 10. ♜a8+ ♔g3 11. ♜xg2+ ♔xg2 12. a7 f3 [12... d5 13. a8 ♜ f3 14. ♜xd5 və əsas oyunda olduğu kimi] 13. a8 ♜ d5! [13... ♔g1 14. ♜xf3 gxf3 pat / stalemate] 14. ♜xd5 a2 15. ♜xf3+ ♔xf3, pat / stalemate [15... gxf3 – pat / stalemate]. Qurbanlar, patlar, ancaq mövqə çox kobuddur.